

آنا گزارش می‌دهد

گذری بر فعالیت‌های علمی دانشگاهی عباسعلی نورا

عباسعلی نورا از تلاشگران و فعالان علمی فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی شامگاه دوشنبه در اثر ایست قلبی جان به جان آفرین تسلیم کرد. مراسم تشییع و خاکسپاری آن مرحوم امروز با حضور جمع کثیری از دانشگاهیان و مردم زاهدان و زابل در زادگاه وی زابل انجام شد. بسیاری از مقامات کشوری و دانشگاهی در پیام‌های جداگانه درگذشت نورا را تسلیت گفتند.

به گزارش خبرنگار آنا از زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان یکی از واحدهایی است که با تلاش دکتر عباسعلی نورا ۲۱ آذر سال ۱۳۶۱ به عنوان پنجمین واحد دانشگاهی در کشور راه‌اندازی شد چراکه این اقدام از اولویت‌های خاصی مانند وسعت قابل توجه استان، پایین بودن سطح تحصیلات بویژه تحصیلات عالی، کمبود نیروی متخصص بویژه نیروی بومی و ماندگار، جذب و نگهداری سرمایه استان برای پیشرفت و توسعه منطقه برخوردار بود.

مرحوم نورا در این راستا می‌گوید: شهر زاهدان در آن زمان در فقر امکانات بود. سرآمد سرانه مردم سیستان و بلوچستان کمتر از استان‌های دیگر بوده و هست. در زمان شاه ظلم‌هایی به منطقه شده بود که نداشتن زیرساخت‌ها و زیربناها در منطقه از این ظلم‌ها محسوب می‌شد. جاده آسفالتی کامل نداشتیم. سال ۱۳۶۱ تنها امیدواری ما فرودگاه زاهدان بود. بهداشت و درمان واقعاً مشکل داشت. آموزش و پرورش استان به دلیل عدم امکانات، همه افراد واجب‌التعلیم را نمی‌توانست تحت پوشش قرار دهد. مردمی هم که وضعیت مالی و فرهنگی مناسبی داشتند به استان‌های برخوردار مجاور می‌رفتند و این امر باعث خروج ثروت منطقه‌ای استان شده، بنابراین استان در جذب سرمایه که موفق نبود، فرار سرمایه نیز داشت. آنچه باقی مانده بود افرادی بودند که در تنگنای مالی قرار داشتند.

شاید بتوان گفت عباسعلی نورا از موسسان دانشگاه آزاد اسلامی در منطقه سیستان و بلوچستان بوده است، او درباره نحوه آشنایی با اندیشه تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی و ایجاد رابطه با واحد زاهدان می‌گوید: سال ۱۳۶۱ امکانات کشور در رابطه با رسانه‌های جمعی مثل امروز نبود که هر چه در کشور اتفاق بیفتد بلافاصله در شهرهای دوری مثل زاهدان دریافت کنیم. واقعیت امر این است که این جانب از اندیشه تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی اطلاعی نداشتیم. یک روز در دانشگاه دولتی زاهدان (دانشگاه سیستان و بلوچستان) بودم، آقای دکتر کوهیان (عضو کنونی اصلی هیات امنای دانشگاه آزاد اسلامی استان سیستان و بلوچستان) که با هم خیلی صمیمی و دوست بودیم، گفت: استانداری مرا برای تأسیس دانشگاه جدیدی به نام دانشگاه آزاد اسلامی دعوت کرده است. برای اولین بار آنجا با این کلمه آشنا شدم. ابتدا من تصور کردم این دانشگاه (آزاد اسلامی) یک دانشگاه دولتی است و چون کلمه آزاد در آن بکار برده بودند، امر مشتبه شد که این همان دانشگاه آزاد (ایران) که قبل از انقلاب وجود داشت، است و دانشگاهی مکاتبه‌ای است. لذا به دکتر کوهیان گفتم: که این

دانشگاه مکاتبه‌ای برای اعتلای استان خوب است. اما ایشان گفتند: که دانشگاه غیرانتفاعی و حضوری است، همانند دانشگاه‌های معمولی موجود.

نورا رئیس وقت واحد زاهدان در مراسم حضور آیت الله هاشمی رفسنجانی و دکتر جاسبی

اینجا بود که دکتر نورا با اندیشه تأسیس و هدف دانشگاه آزاد اسلامی به صورت کلی آشنا شد و شاید بتوان وی را دومین شخصیت دانشگاهی استان نامید که با واژه دانشگاه آزاد اسلامی روبه‌رو شد.

عباسعلی نورا متولد ۱۳۳۲ در روستای برج یوسف بخش مرکزی شهرستان هیرمند در استان سیستان و بلوچستان است، وی تحصیلات ابتدایی و دیپلم را در زابل گذراند در سال ۵۴-۵۵ موفق به اخذ لیسانس ریاضی علوم کامپیوتر از دانشگاه اصفهان شد و در سال ۵۶-۵۷ مدرک فوق لیسانس خود را در رشته ریاضیات آماری از منچستر دریافت کرد و در سال ۱۳۵۹ موفق به اخذ مدرک دکتری در رشته ریاضیات آماری اگستر انگلیس شد.

او کار دانشگاهی خود را از سال ۱۳۶۰ در دانشگاه دولتی زاهدان (دانشگاه سیستان و بلوچستان) آغاز کرد و همانطور که در خاطرات وی آمده است همزمان با تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی در استان سیستان و بلوچستان در شهر زاهدان با ریاست دکتر عطاالله کوهیان، کار خود را در این مجموعه عظیم آموزش عالی از تاریخ ۲۱ آذر سال ۱۳۶۱ با سمت معاون آموزشی و دانشجویی آغاز و ۱۶ اسفند سال ۱۳۶۸ به عنوان رئیس این واحد دانشگاهی منصوب شد و به مدت هفت سال ریاست دانشگاه را بر عهده داشت.

نورا و مرحوم هاشمی

اواخر سال ۱۳۶۸ آقای بدرالدین اورعی یزدانی که ریاست واحد زاهدان را برعهده داشت به دلیل اشتغال به تحصیل در مقطع دکتری تقاضای واگذار کردن مسئولیت ریاست دانشگاه به فرد دیگری را از سازمان مرکزی دانشگاه می‌نماید، در همین راستا از سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی با دکتر نورا تماس گرفته می‌شود و وی را برای مذاکره به تهران دعوت می‌کنند، نورا در خاطراتش از انتصاب به عنوان رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان می‌گوید: روزی از تهران (دفتر دکتر جاسبی) تماس گرفتند و گفتند برای پاره‌ای مذاکرات به تهران بیایید. آن روزها زمزمه تعطیلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان نیز شنیده می‌شد لذا رفتم مشورتی با ریاست دانشگاه سیستان و بلوچستان، آقای دکتر دهمرده بنمایم. آن زمان من معاون آموزشی دانشگاه بودم.

به آقای دکتر دهمرده گفتم: مرا سازمان مرکزی دعوت کرده و به احتمال قوی قصد دارند من را به عنوان مسئول واحد زاهدان معرفی نمایند. به یاد دارم آقای دکتر دهمرده چندین دقیقه فقط خندید و بعد گفتند: شما معاون آموزشی دانشگاهی به این عظمت، با این تعداد رشته، شرمنده نیست بروید رئیس دانشگاهی با یک کیوسک بشوید. تنها صحبتی که کردم این بود که اگر این واحد را درنیابیم از دست می‌رود.

نورا به تهران عزیمت کرده و دکتر جاسبی موضوع ریاست وی را برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان مطرح می‌کند، نورا در این باره می‌گوید: من به آقای دکتر جاسبی گفتم این واحد تقریباً نیمه تعطیل است و مشکلات زیادی دارد. آقای دکتر (جاسبی) گفتند این موارد را می‌دانم و مطمئن هستم که اگر به این صورت باشد چاره‌ای ندارم که در آن را ببندم و اگر درفش را بستم در خاطراتم خواهم گفت: که به خیلی‌ها رو زدم که با من همکاری کنند، ولی همکاری نکردند.

به ترتیب از سمت راست دکتر حبیب الله دهمرده- دکتر عباسعلی نورا- دکتر حسینعلی شهرداری

نورا در خاطرات خود از واریز مبلغ پانصد هزار تومان از طرف سازمان مرکزی به حساب واحد زاهدان یاد کرده و بعد از قبول ریاست واحد زاهدان اقدام به ساخت ساختمان مرکزی این واحد دانشگاهی و توسعه رشته‌های تحصیلی کرد، در مدت زمان ریاست دکتر عباسعلی نورا فعالیت‌های عمرانی در فضای کنونی واحد زاهدان که در مدت تصدی دکتر کوهیان از زمین شهری تحویل گرفته شده بود، آغاز شد.

مرحوم در سال ۱۳۷۴ با رأی مردم زابل به عنوان نماینده دوره پنجم مجلس شورای اسلامی انتخاب و از ریاست دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان کناره‌گیری کرد، وی در دوره هشتم مجلس شورای اسلامی نیز نماینده مردم زابل بود اما در همه این سال‌ها همکار و همراهی همیشگی برای دانشگاه آزاد اسلامی استان سیستان و بلوچستان بود، این شخصیت دانشگاهی در سمت ریاست منطقه ۷ دانشگاه آزاد اسلامی (استان های یزد و کرمان)، هیات علمی نیمه وقت دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان و تهران شمال و مشاور ریاست و دبیر ستاد نمایندگان رئیس دانشگاه در استان‌ها برای توسعه علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی استان تلاش و کوششی بی‌شائبه داشت.

از دیگر فعالیت‌های وی می‌توان به سرپرستی دانشکده دریاپوری چابهار، معاونت دانشکده مهندسی و معاونت آموزشی دانشگاه سیستان و بلوچستان، رئیس میز نخبگان استان سیستان و بلوچستان در مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس گروه دوستی ایران و ایرلند اشاره کرد.

دکتر عباسعلی نورا در جمع مردم سیستان

گزارش از سارا فیروزیان